

Република Србија
ВРХОВНИ СУД СРБИЈЕ
Гж 28/05
07.07.2005. година
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд Србије у Београду, у већу састављеном од судија: Предрага Трифуновића, председника већа, Мирјане Грубић и Јасминке Станојевић, чланова већа, у парници тужиоца АА, чији су пуномоћници АВ и АВ, адвокати, против туженог "ББ", кога заступа директор ВВ, чији је заступник БВ, адвокат, ради накнаде нематеријалне штете, одлучујући о жалби туженог изјављеној против пресуде Окружног суда у Новом Саду П. бр. 9/2004 од 07.12.2004. године, у седници одржаној 07.7.2005. године, донео је

П Р Е С У Д У

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба туженог и потврђује пресуда Окружног суда у Новом Саду П. бр. 9/2004 од 07.12.2004. године, у ставу првом и ставу другом изреке.

О б р а з л о ж е њ е

Пресудом Окружног суда у Новом Саду П. бр. 9/2004 од 07.12.2004. године, ставом првим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев и утврђено да је тужени објављивањем цртежа тужиоца у свом часопису "ВВ" издање бр. ГГ из 2003. године повредио морална ауторска права тужиоца, те је тужени обавезан да тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете због повреде моралних ауторских права исплати 200.000,00 динара са законском затезном каматом почев од правноснажности пресуде до исплате, као и да тужиоцу на име накнаде трошкова парничног поступка плати 39.600,00 динара, све у року од петнаест дана. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да у следећем наредном издању свог часописа "ВВ" објави ову пресуду. Ставом трећим изреке, одбијен је вишак тужбеног захтева преко досуђеног износа на име накнаде нематеријалне штете због повреде моралних ауторских права од 200.000,00 динара па до траженог износа од 300.000,00 динара са законском затезном каматом од правноснажности пресуде до исплате, као и захтев тужиоца за објављивање пресуде у средствима јавног информисања.

Против ове пресуде благовремено је изјавио жалбу тужени, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побијану пресуду у смислу чл. 365. ЗПП и нашао да је жалба неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из чл. 354. ст. 2. ЗПП, на коју другостепен суд пази по службеној дужности а нема ни битних повреда одредаба парничног поступка на које се указује у жалби.

Окружни суд је, на основу изведених доказа који су оцењени у смислу одредбе чл. 8. ЗПП, утврдио да је тужилац по струци графичар - дизајнер, високог уметничког реномеа, јер је Академију ликовних уметности завршио у __, био стипендиста __, самостално излагао своја дела на многим изложбама, како у земљи, тако и у иностранству, те да је за свој рад у тој области био више пута награђиван. Тужилац је био председник ____. Тренутно ради као професор ____. Иначе, парничне странке су имале дугогодишњу добру пословну сарадњу, зато што је тужилац стварао визуелни идентитет часописа "ВВ", који издаје тужени. Тужени је у поменутом часопису објављивао цртеже тужиоца и плаћао му редовно накнаду. Међутим, у току 1995. године односи су се пореметили, па је почело да долази до несугласица између тужиоца и новоизабраног директора и главног и одговорног уредника туженог. Из тих разлога 2000. године тужилац је забранио туженом објављивање његових цртежа у часопису "ВВ". Но, и поред забране тужени је у означеном часопису - издању из 2003. године бр. ГГ, на страницама број __. објавио цртеже тужиоца, без његове сагласности и одобрења као аутора (без закљученог уговора и уговорене накнаде). Притом, тужиочеви цртежи објављени су тако што су преко њих одштампани текстови. Дана 28.1.2004. године тужилац је упутио туженом писмени захтев ради накнаде штете, на који му није одговорено.

На утврђено чињенично стање, а имајући у виду садржину правне заштите која се тужбом тражи, првостепени суд је правилно применио материјално право и то одредбе чл. 2., чл. 15., чл. 17. и чл. 172. Закона о ауторским и сродним правима, када је одлучио као у изреци побијане пресуде. Разлоге које је дао Окружни суд прихвата и овај суд.

Наиме, цитирани законским одредбама одређено је да ауторско право ужива ауторско-правну заштиту уколико дође до повреде. Међутим, за грађанско-правну заштиту ауторског права морају да буду испуњени и посебни услови: да је дошло до повреде ауторског права из закона или уговора, да постоји одговорност за штету, узрочна веза између радње одговорног лица и настале штете, као и да је аутор претрпио штету повредом права искоришћавања или да је његово морално право повређено. Иначе

претходно штету повредом права коришћења или да је његово морално право повредено. Тиме је, повреда моралних ауторских права може се извршити и необјављивањем имена и презимена аутора приликом сваког јавног саопштавања дела, с обзиром да аутор има искључиво право да његово име, псеудоним или знак буду назначени на сваком примерку дела односно наведени приликом сваког јавног саопштавања дела, заједно са правом да објави своје дело и да одреди начин на који ће то учинити.

У конкретном случају, тужени је у свом часопису, без сагласности и одобрења тужиоца – аутора, објавио његове цртеже, преко њих штампајући и текстове, па је на тај начин повредио интегритет аутора и његова морална ауторска права, због чега је дужан да му плати накнаду.

При околности да је у доказном поступку утврђено које ауторско дело тужиоца је тужени искористио а да, претходно, није добио сагласност аутора, без утицаја је на другачију одлуку, навод у жалби "да није довољно цењен контекст текстова у часопису у коме су објављени радови тужиоца".

Како је детаљном анализом изведених доказа првостепени суд разјаснио када је и на који начин тужилац забранио туженом објављивање његових цртежа ирелевантно је указивање подносиоца жалбе да тужилац то није учинио у писменој форми.

Неосновано се истиче у жалби да висина досуђене накнаде није правилно одмерена. Ово из разлога што је Окружни суд вредновао форму материјализације ауторског дела тужиоца, личност ствараоца, значај повређеног добра и све околности случаја, тако да је тужени обавезан да тужиоцу исплати адекватну накнаду због повреде морално-правне компоненте ауторског права, уз објављивање пресуде у свом часопису "ВВ" на основу чл. 172. Закона о ауторских и сродним правима – вид заштите ауторског права и сатисфакције аутору.

Осталим наводима у жалби напада се оцена изведених доказа а првостепени суд је извршио правилан избор доказних средстава и о тужбеном захтеву одлучио после савесне и брижљиве оцене сваког доказа посебно и свих доказа заједно, као и на основу резултата целокупног поступка.

Правилна је и одлука о трошковима парничног поступка, јер је донета исправном применом чл. 154. и чл. 155. ЗПП.

На основу чл. 368. ЗПП, одлучено је као у изреци.

Председник већа - судија

Предраг Трифуновић, с.р.

За тачност отправка

вг